

Vydala: Mgr. Renata Pospiechová, ředitelka školy

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s názvem

„Hrajeme si, objevujeme a poznáváme se sluníčkem“

(zpracováno podle RVP pro předškolní vzdělávání)

Předkladatel:

Základní škola a Mateřská škola Olomouc – Nemilany, Raisova 1
příspěvková organizace

Místo poskytovaného vzdělávání: *Mateřská škola Slavonín, Arbesova 48*
Mateřská škola Nedvězí, Neklanova 4

Sídlo: Raisova 1, 783 01 Olomouc – Nemilany

Ředitel školy: Mgr. Renata Pospiechová, tel: 585 416 821, 606 785 945
e-mail: reditelka@zsnem.cz

Zástupce ředitele: Mgr. Jana Janoušková, tel: 733 753 398
e-mail: janouskova@zsnem.cz

www stránky: www.zsnem.cz

IČO: 750 295 11

REDIZO: 600 140 598

Pedagogická rada schválila: 25. 08. 2021

Účinnost od: 01. 09. 2021

V Olomouci dne 23. 08. 2021

Zpracovala Zdena Zatloukalová, vedoucí učitelka,
ve spolupráci se zaměstnanci
Mateřské školy ve Slavoníně a v Nedvězí

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatel: Statutární město Olomouc
Adresa: Palackého 14,
779 00 Olomouc

Základní škola a mateřská škola je sloučena od 01. 01. 2003 na základě usnesení zastupitelstva města ze dne 26. 09. 2002.

Název právního subjektu: Základní škola a Mateřská škola
Raisova 1
příspěvková organizace
Olomouc – Nemilany

Místa poskytovaného vzdělávání

ZŠ Olomouc – Nemilany,	Raisova 1
ZŠ Olomouc – Slavonín,	Zolova 2
MŠ Olomouc – Nemilany,	Česká čtvrť 2
MŠ Olomouc – Slavonín,	Arbesova 48
MŠ Olomouc – Nedvězí,	Neklanova 4

Charakteristika mateřské školy:

Mateřská škola ve Slavoníně - Arbesova 48 a v Nedvězí – Neklanova 4 je součástí příspěvkové organizace Základní školy a Mateřské školy Raisova 1, Olomouc – Nemilany.

Obě mateřské školy se nachází v okrajových částech města Olomouce v rodinných zástavbách a jsou samostatnými budovami. Obě mají prostorné a bezprostředně navazující zahrady, které se celoročně využívají.

V přízemí Mateřské školy ve Slavoníně je umístěna třída s hernou a sociálním zařízením pro děti, výdejna jídla, dvě šatny, které jsou otevřené a tvoří součást vstupní haly se schodištěm, a také další pomocné místnosti (šatna a sociální zařízení dospělých, úklidová místnost, letní sociální zařízení pro děti přístupné ze zahrady, v mezipatře pak úložný prostor). V patře budovy se nachází další třída s hernou a sociálním zařízením pro děti, šatna pro třídu v podkroví, kancelář vedoucí učitelky a další pomocné místnosti (výdejna jídla, sklad tělocvičného náradí, sklad prádla, úklidová místnost a sociální zařízení dospělých). V podkroví je poslední třída s hernou, sociálním zařízením pro děti, malou výdejnou jídla a úklidovou místností.

V přízemí Mateřské školy v Nedvězí je umístěna třída s navazující šatnou a sociálním zařízením pro děti, výdejna jídla a pomocné místnostmi (šatna a sociální zařízení dospělých). V patře budovy je prostorná herna, menší sociální zařízení pro děti, místnost pro individuální činnosti s asistentem pedagoga.

Obě budovy jsou podsklepené.

Zahrady jsou zatravněné, částečně zastíněné stromy, vybavené pískovišti, přírodními i dřevěnými hracími prvky.

Budovy obou mateřských škol jsou velmi staré. Ve Slavoníně ji postavila Matice česká jako českou menšinovou školu v roce 1932. V Nedvězí je údajně budova již z roku 1878, ale žádné dokladované skutečnosti z Nedvězí se nezachovaly.

Pohled na mateřskou školu ve Slavoníně:

Pohled na mateřskou školu v Nedvězí:

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Věcné podmínky:

Obě budovy mají dostatečné vnitřní prostory i prostorné zahrady, ale pro jejich značné stáří se každoročně přistupuje k rekonstrukcím vnějších i vnitřních prostorů budov i školních zahrad, aby jejich uspořádání a vybavení co nejvíce vyhovovalo individuálním, skupinovým

i pohybovým činnostem dětí.

Snažíme se o to, aby prostředí školy bylo esteticky bohaté, aby napomáhalo k rozvoji představivosti, fantazie, kreativity i estetickému vkusu dětí.

Modernizací vnitřních prostorů a výměnou nábytku, který je estetický a hlavně účelný směřujeme k tomu, aby hračky a pomůcky byly pro děti přehledně umístěny, aby je děti mohly snadno využívat ke hře a ostatním činnostem. Také vybavení hračkami, didaktickými i technickými pomůckami, tělocvičným nářadím nebo náčiním, výtvarnými materiály a dekorativními doplňky je rozmanité, kvalitní, dostačující, je průběžně obměňováno, doplňováno a dětmi i pedagogy plně využíváno.

Děti se svými výtvary podílejí i na úpravě a výzdobě prostorů budov, které jsou přístupné nejen dětem, ale i rodičům.

Všichni pracovníci pečují také o to, aby všechny vnitřní i venkovní prostory splňovaly bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Životospráva:

Všichni zaměstnanci se chovají podle zásad zdravého životního stylu, a tím poskytují dětem správný a přirozený vzor.

Je zavedený pravidelný denní program, který je ale současně pružný, reaguje na potřeby dětí a na aktuální situace. Dětem je každodenně poskytován dostatek volného pohybu, a to nejen v prostředí mateřské školy, ale i při pobytu venku na školní zahradě.

Strava je dovážena ze Školní jídelny při Fakultní základní škole a Mateřské škole Holečkova 10 v Olomouci, proto intervaly podávání jídla jsou závislé na době dovážení tak, aby se strava udržela v plnohodnotném stavu. Děti mají možnost průběžné svačiny a ve všech třídách nebo zahradě volný přístup k tekutinám – pitný režim.

Je také respektována potřeba spánku a odpočinku, dětem s nižší potřebou spánku nabízíme klidové zájmové činnosti.

Otužování je prováděno denně za účelem snižování výskytu respiračních onemocnění, a to přiměřeným oblékáním jak v mateřské škole, tak při pobytu venku, větráním nejen při pohybových aktivitách, spánku, ale i podle potřeby během dne, omývání obličeje po pobytu venku, odpoledním odpočinku, pravidelným pobytem venku (podle povětrnostních podmínek a kvality ovzduší).

U starších dětí je pravidelně prováděno, ve spolupráci s rodinou, čištění chrupu po ranní svačince. Rodiče zajišťují a podle potřeby obměňují vhodné zubní kartáčky a pastu.

Psychosociální podmínky:

Dbáme na to, aby se svěřené děti cítily v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. U nově příchozích a hlavně malých dětí uplatňujeme ve spolupráci s rodiči individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Pedagogové svou promyšlenou výchovně vzdělávací prací respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají jejich uspokojování s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte.

Vzdělávací nabídka je pestrá, dětem tematicky blízká, pochopitelná, přiměřeně náročná, užitečná a prakticky využitelná. Usilujeme o to, aby se ve vztazích mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a dospělými projevovala důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora, zaměřujeme se na prevenci šikany a jiných společensky nežádoucích jevů.

Děti mají potřebnou volnost a osobní svobodu, která je ale v nezbytné míře omezena dodržováním určitého řádu a nabídnutých pravidel soužití, založených na kamarádkém přístupu a na jasné, srozumitelné, vstřícné a naslouchající komunikaci pracovníků školy, nejen pedagogických s dětmi.

Velkou pozornost věnujeme vyhodnocování projevů a výkonů dítěte, a to pozitivním oceňováním a pochvalou, a tím ovlivňujeme vztahy mezi dětmi ve třídě pro-sociálním směrem, kterým zaručíme rovnocenné postavení dětí ve skupině.

Organizace:

Mateřská škola ve Slavoníně a v Nedvězí má celkem čtyři třídy. Tři třídy ve Slavoníně s provozem celodenním (6.³⁰ – 16.³⁰ h). V Nedvězí je jedna třída také s celodenním provozem (6.³⁰ – 16.³⁰ h).

Denní program je dostatečně pružný, umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci, jsou pravidelně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity. Pedagogové se věnují dětem a jejich vzdělávání. Poměr spontánních

a řízených činností je vyvážený, a to včetně aktivit, které jsou nad rámec běžného programu. Děti mají dostatek času i prostoru pro hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní pokračovat. Jsou vytvářené vhodné podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti dětí. Je dbáno i na soukromí dítěte, pokud to potřebuje. Za příznivého počasí je možné uskutečňovat činnosti na školní zahradě. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Pro plánované činnosti jsou včas připravovány vhodné pomůcky.

Řízení mateřské školy:

Všichni pracovníci školy mají pevně vymezeny svoje povinnosti, odpovědnost, práva i speciální úkoly pro školu, vyplývající z jejich pracovního zařazení.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy se opírá o předchozí analýzu, evaluaci podmínek a vzdělávacího obsahu a výroční zprávu o činnosti mateřské školy za školní rok.

Pedagogové jsou motivováni k spoluúčasti na vytváření školního vzdělávacího programu, který zpracovává vedoucí učitelka, ve kterém jsou respektovány jejich názory a věcné připomínky.

Je vytvářené ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zaměstnanci jsou zapojeni do řízení mateřské školy.

Pedagogický sbor pracuje jako tým, spolupracuje s rodiči dětí.

Je zpracován plán pedagogických a pracovních porad, plán kontrolní a evaluační činnosti školy, z výsledků jsou vyvozovány závěry a opatření pro další práci.

Funguje informační systém mezi základní školou a mateřskou školou, mezi ředitelkou právního subjektu, zástupkyní ředitelky školy a vedoucí učitelkou mateřské školy, mezi pracovníky mateřské školy a dalšími místy poskytující vzdělávání navzájem, mezi učitelkami mateřské školy a rodiči.

Vedoucí učitelka pravidelně konzultuje sestavování týdenních plánů a jejich vyhodnocování.

Výsledky výchovně vzdělávací práce jsou dokladovány vedením školní i třídní dokumentace, vedením záznamů o individuálním rozvoji a učení dítěte. Výchovně vzdělávací práce školy je prezentována na webových stránkách (www.zsnem.cz), na vystoupeních pro rodiče, účasti na výtvarných soutěžích nebo sportovních akcích.

Ředitelka školy a zástupkyně ředitelky školy pracuje na Základní škole v Olomouci – Nemilanech.

Vedoucí učitelka mateřské školy pracuje na Mateřské škole v Olomouci – Slavoníně.

Mateřská škola spolupracuje:

- se školním psychologem
- se školskými poradenskými pracovišti PPP a SPC Olomouckého kraje
SPC logopedické
- s pedagogy Základní školy ve Slavoníně – návštěva předškoláků před zápisem do ZŠ, návštěva učitelek mateřské školy v 1. třídě ZŠ
- se zřizovatelem – výtvarné soutěže k různým příležitostem pořádané městským úřadem

Personální a pedagogické zajištění:

V mateřské škole ve Slavoníně pracuje s dětmi šest kvalifikovaných pedagogických pracovníků. Tři učitelky jsou ve třídách ráno a tři odpoledne a dvě provozní pracovníce, které se střídají na ranní a odpolední směně.

V Nedvězí pracuje s dětmi ve třídách vždy ráno nebo odpoledne jedna kvalifikovaná učitelka a jedna provozní pracovníce.

Služby učitelů zajišťují optimální pedagogickou péči o děti při všech činnostech. Při pobytu venku a při obědě dětí souběžně působí ve třídách dvě učitelky. Celý tým pracuje při výchovně vzdělávacím působení na děti jednotně. Pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Pedagogové se aktivně zapojují do dalšího vzdělávání a sebevzdělávání.

Při poskytování specializovaných služeb spolupracujeme se speciálními pedagogy a logopedy SPC logopedické – logopedická depistáž v MŠ, doporučení logopedické poradny, vyšetření školní zralosti dětí (podle volby rodičů), se školním nebo poradenskými psychology PPP a SPC Olomouckého kraje – vyšetření školní zralosti dětí (podle volby rodičů), péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Spoluúčast rodičů:

Spolupráce s rodiči funguje na základě partnerství, oboustranné důvěry a vstřícnosti, rodiče podporují mateřskou školu i finančními dary.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v komplexní péči o dítě.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, mohou se účastnit různých aktivit nebo her svých dětí, zveme je na posezení u vánočního stromčeka, na slavnostní besídku ke Dni matek nebo na zahradní slavnost s hudebním programem.

Denně mohou hovořit o dětech s učitelkami, závažnější záležitosti mohou prodiskutovat s vedoucí učitelkou nebo ředitelkou školy po předem domluvené konzultaci. Jsou průběžně informováni o pokrocích svého dítěte, domlouvají se s učitelkami na společném a jednotném postupu při výchově a vzdělávání svých dětí.

Učitelky chrání důvěrné informace o dětech i rodičích.

Rodiče se seznamují, a to nejen na třídních schůzkách, se školním vzdělávacím programem, třídním vzdělávacím programem. Podle svého zájmu se mohou spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých situací.

O školních aktivitách jsou rodiče informováni na nástěnkách v budově školy - různými pozvánkami, oznámením nebo na webových stránkách školy.

Na divadelní představení do mateřské školy zveme i děti s rodiči, které ještě mateřskou školu nenavštěvují, a tím navazujeme nové kontakty s těmito rodinami.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami:

Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami vytváříme optimální podmínky k rozvoji jejich osobnosti, k rozvoji učení i ke komunikaci s ostatními a pomáháme jim, aby dosáhly co největší samostatnosti. Jsou přizpůsobeny vždy individuálním potřebám dětí s ohledem na vývojová a osobnostní specifika:

- v oblasti věcného prostředí – materiálním vybavením a speciálními didaktickými pomůckami
- v oblasti životosprávy - správnou výživou, vhodným rozložením odpočinku, relaxace a zátěže, pracovní činnosti, minimalizováním náhlých změn
- v oblasti psychosociálního klimatu – pozitivním přijetím do kolektivu, citlivým a přiměřeným působením pedagogů i ostatních dětí
- v oblasti organizace vzdělávání – realizováním všech stanovených podpůrných opatření (Plán pedagogické podpory, jeho vyhodnocování, Individuální vzdělávací plán), vhodnými formami a metodami vzdělávání
- v oblasti personálního a pedagogického zajištění – přítomnost asistenta pedagoga ve třídě, další vzdělávání pedagogů v oblasti speciální pedagogiky nebo působení jiných odborníků z oblasti speciální pedagogiky
- v oblasti spolupráce s rodinou – citlivá komunikace a předávání potřebných informací, a to vše pomocí podpůrných opatření, která jsou dítěti poskytována zdarma, a která stanovuje buď škola, nebo školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou a zákonnými zástupci.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka:

Dětem - cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí zajišťujeme přirozenou cestou, ale i cíleně uzpůsobenými didaktickými postupy individuální jazykovou podporu při osvojování českého jazyka již od samotného nástupu do mateřské školy v rámci běžných vzdělávacích činností nebo při kontaktu dětí mezi sebou, mezi dítětem a pedagogem.

- pro skupinu dětí v počtu 4 -8 dětí cizinců s nedostatečnou znalostí českého jazyka, pro které je předškolní vzdělávání povinné, poskytujeme bezplatnou jazykovou přípravu, aby se zajistil plynulý přechod do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině, skupinách pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných:

Děti, které vykazují známky nadání (v oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech) jsou dále v těchto schopnostech podporovány a rozvíjeny, a to za pomoci stanovených podpůrných opatření pro podporu vzdělání, která jsou dítěti poskytována zdarma, a která stanovuje buď škola, nebo školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou a zákonnými zástupci. Jsou přizpůsobeny vždy individuálním potřebám dětí s ohledem na vývojová a osobnostní specifika:

- v oblasti věcného prostředí – materiálním vybavením a speciálními didaktickými pomůckami
- v oblasti životosprávy - vhodným rozložením odpočinku, relaxace a zátěže, pracovní činnosti
- v oblasti psychosociálního klimatu – vnímáním opory od pedagoga i vhodnou motivací, vytvářením spokojenosti a pohody ve třídě
- v oblasti organizace vzdělávání – realizováním všech stanovených podpůrných opatření (Plán pedagogické podpory, jeho vyhodnocování, Individuální vzdělávací plán), vhodnými formami a metodami vzdělávání
- v oblasti personálního a pedagogického zajištění – působení kvalifikovaného pedagoga
- v oblasti spolupráce s rodinou – doporučení školních i mimoškolních aktivit pro děti.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let:

Pro děti od dvou do tří let budeme postupně zajišťovat i specifické podmínky pro jejich vzdělávání, protože tyto děti vyžadují stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče a srozumitelná pravidla.

- specifické podmínky v oblasti věcného prostředí – dovybavení vhodným nábytkem – stolečky, židličky, šatní skříňky zavřené a dostatečně zabezpečené skříňky k ukládání hraček, ve smíšené třídě znepřístupněny hračky a pomůcky nevhodné pro děti do tří let ukládáním do vyšších poloh, vybavení dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek pro dvouleté děti, dovybavení herních prvků na školní zahradě
- specifické podmínky v oblasti životosprávy – denní režim respektující potřeby dětí – pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek
- specifické podmínky v oblasti psychosociálního klimatu – adaptace dítěte v souladu s jeho potřebami, laskavě důsledný přístup a pozitivní přijímání dítěte, nošení plyšových hraček z domova pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty
- specifické podmínky v oblasti organizace vzdělávání – realizování vzdělávacích činností v menších skupinkách či individuálně, podle potřeb a volby dětí
- specifické podmínky v oblasti personálního a pedagogického zajištění – delší doba pro souběžné překrývání pedagogů, přítomnost chůvy či jiného provozního zaměstnance ve třídě
- specifické podmínky v oblasti spolupráce s rodinou – podněcování pozitivních vztahů s rodinou vedoucím k důvěře a spolupráci

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Přijímací řízení do mateřské školy je zakotveno ve Školním řádu mateřské školy.

Přijaté děti jsou ve Slavoníně rozdělovány do tříd podle věku. V první třídě jsou děti 3 - 4,5leté, ve druhé třídě děti 4,5 - 6leté a s odkladem povinné školní docházky a ve třetí třídě jsou děti 3leté nebo mladší (nejdříve od 2 let). V Nedvězí je jedna třída, ve které jsou zastoupeny všechny věkové skupiny.

Připravujeme pro děti podnětné prostředí pro hru i činnosti. Vnitřní organizace dne je flexibilní, umožňuje přizpůsobit organizaci činností v průběhu dne potřebám dětí a aktuální situaci. Pracujeme s dětmi individuálně (ráno při scházení dětí nebo v odpoledních hodinách) a skupinově (malé skupinky nebo práce s celou skupinou). Při pobytu venku a při obědě děti souběžně působí ve třídách dvě učitelky.

Pedagogové se plně věnují dětem, jejich vzdělávání a výchově, přistupují k dětem jako partneři s ochotou pomoci a poradit. V denním programu je vyvážený poměr spontánních

a řízených činností, děti mají dostatek času a prostor pro spontánní hru (mohou ji dokončit nebo v ní později pokračovat), didakticky cílenou činnost přímo nebo nepřímo motivujeme. Pravidelně zařazujeme řízené zdravotně zaměřené pohybové aktivity – ranní cvičení. Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě, objevování a experimentování, mohou pracovat svým tempem, je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí – hrací koutky, soukromí při osobní hygieně.

Mateřská škola realizuje podpůrná opatření dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, vytváříme tak optimální podmínky k osobnostnímu, sociálnímu rozvoji a k dosažení co největší samostatnosti nebo zajistí realizaci podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Pokud se nějaké ze zapsaných dětí vzdělává individuálně, nabízíme rodičům úzkou spolupráci (návštěvy dítěte v MŠ, účast na kulturních akcích v MŠ, poradenskou činnost apod.), a to nejen v době ověřování úrovně osvojování očekávaných výstupů z jednotlivých vzdělávacích oblastí.

Pro starší děti probíhají v MŠ nadstandardní aktivity.

Organizace dne:

1., 2., 3. – třída ve Slavoníně a 4. třída v Nedvězí

6.³⁰ – 7.⁰⁰	společné scházení v 1. nebo 2. třídě (kromě 4. třídy) <i>rodiče jsou informováni při vstupu do MŠ, kde se děti schází</i>
7.⁰⁰ – 9.³⁰	rozcházení dětí do tříd - volné hry a spontánní činnosti, individuální práce, dopolední programová část – komunitní kruh, zacílené didaktické činnosti, pohybové aktivity, skupinové činnosti, pohybové aktivity
7.³⁰ – 9.⁰⁰	průběžná svačinka
9.³⁰ – 9.⁴⁵	(3. třída 9.⁰⁰ – 9.³⁰) postupné dokončování své práce, uklízení materiálu, hraček a didaktických pomůcek, hygiena,
9.⁴⁵ – 11.⁴⁵	(3. třída 9.³⁰ – 11.³⁰) , příprava na pobyt venku, pobyt venku
11.⁴⁵ – 12.³⁰	(3. třída 11.³⁰ – 12.³⁰) příprava na oběd, oběd, příprava na odpočinek
12.³⁰ – 14.⁰⁰	odpočinek, relaxace všech dětí u pohádky, dle individuální potřeby spánek nebo náhradní hravé aktivity respektující spánek ostatních dětí
14.⁰⁰ – 14.¹⁵	oblékání, hygiena, odpolední svačina

14.¹⁵ – 16.³⁰ volné hry a spontánní činnosti, individuální práce, společné zájmové činnosti od 16.⁰⁰ – se třídy postupně spojují v 1. nebo 2. třídě (**kromě 4. třídy**)
rodiče jsou informováni při vstupu do MŠ, kde se děti schází

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Jan Ámos Komenský

„Hra je radost. Učení při hře je radostné učení“

Hlavní záměr programu:

Esteticky vyváženým prostředím a vhodnou motivací vést děti k různorodým aktivitám, které vedou k prožívání, získávání zkušeností, hledání, objevování, poznávání, experimentování, citlivému formování individuální osobnosti dítěte a k usnadnění jejich životní a vzdělávací cesty.

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s názvem

**„Hrajeme si, objevujeme
a poznáváme se sluníčkem“**

je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Je společný pro obě pracoviště.

Vzdělávací program je vlastní, na jeho vývoji a tvorbě se podíleli všichni pracovníci školy, byly respektovány i názory rodičů.

Při výchovně vzdělávací práci pedagogové sledují tyto rámcové cíle:

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání:

zaměřujeme se na maximální rozvoj osobnosti vedoucí k individuálně dosažitelné úrovni a rozvoje učení, k podporování tělesného vývoje a zdravého životního stylu, k rozvíjení řeči, napomáháme v chápání světa, přírodních zákonitostí a jejich proměn, podporujeme zájem o objevování, poznávání, experimentování, vedeme k rozvíjení schopnosti přemýšlet, k rozvíjení kreativity a k vytváření předpokladů pro pokračující vzdělávání

2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost:

prvořadým úkolem je spokojenost a pohoda dětí, vedeme je k rozvíjení schopnosti komunikovat a spolupracovat, k individuální svobodě, rovnosti, soucítění a lásce, k poznávání a uplatňování kulturně společenských pravidel chování a jednání, k sociální soudržnosti, připravujeme je na život v multikulturní společnosti

3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí:

vedeme děti k rozvíjení poznání sama sebe – svoje zájmy, potřeby, možnosti, k vytváření příležitostí k rozvoji sebevědomí a získávání důvěry, vedeme k zájmu podílet se na společném životě – spolupracovat, akceptovat druhé, a také vedeme k poznání, že můžeme ovlivňovat svou životní situaci, že můžeme jednat svobodně, že však za svá rozhodnutí odpovídáme

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, dětem nadaným nebo dětem ve věku od dvou do tří let je třeba jejich naplňování přizpůsobovat aby vyhovovalo dětem jejich potřebám a možnostem.

Plnění cílů vede k utváření základů klíčových kompetencí, což jsou pro dítě důležité poznatky, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty. Jsou to tyto kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problému
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

Formy práce, které využíváme:

Využíváme různých organizačních forem činnosti dětí, které umožňují dosáhnout žádoucího vzdělávacího výsledku, a to jejich promyšleným a účelným střídáním. Hlavní formou činnosti dítěte je hra v různých stádiích vývoje dítěte (individuální u nejmenších dětí, párová – kooperativní, skupinová). Při své výchovně vzdělávací práci využíváme všech druhů her – tvořivé hry, které si dítě vytváří samo, námětové hry, dramatizující, konstruktivní a hry s pravidly – pohybové a didaktické. Další formou práce s dětmi je didakticky zacílená činnost, kdy naplňujeme konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení, a která se uskutečňuje zpravidla ve skupinách, individuálně i frontálně – práce celé třídy i v komunitním kruhu. Využíváme také

Situačního učení: Které je založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dětem srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápalo jejich smysl.

Spontánního sociálního učení: Které je založené na principu přirozené nápodoby. Proto je třeba ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, nejen v didakticky zaměřených činnostech, poskytovat dítěti vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.

Součástí vzdělávání jsou školní i mimoškolní akce, které cíleně doplňují, obohacují a zpestřují vzdělávací proces – divadelní i hudební přestavení, besedy, programy s ekologickým zaměřením, výlety, slavnosti v MŠ.

Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami:

- sestavujeme plán pedagogické podpory, který po 3měsících vyhodnocujeme a pokud nedošlo k žádnému posunu při problémech, které byly při vzdělávání podporovány, doporučujeme dítěti ve spolupráci se zákonnými zástupci návštěvu školského poradenského zařízení k navržení dalších podpůrných opatření
- vymezujeme stabilní místo pro jednotlivé aktivity – individuální nácvik, samostatná práce, stolování
- je zprostředkována strukturalizace prostoru, času, aktivit a činností – obrázky a piktogramy
- je preferována individuální práce nebo individuální práce asistenta pedagoga – podílí se na sestavování individuálního vzdělávacího plánu
- více střídáme aktivity s uvolněním, respektujeme snadnou unavitelnost
- maximálně využíváme názorné pomůcky
- vytváříme motivační systém (materiální, odměna ve formě oblíbené činnosti)

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka:

- využíváním metodického materiálu - Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání získají děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní zapojit se do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Pro děti mimořádně nadané:

- zpracováváme individuální vzdělávací plán na základě doporučení školského poradenského zařízení a realizujeme všechna navržená podpůrná opatření
- vzdělávání ve skupině, zadávání specifických úkolů
- účast na soutěžích, vystoupeních
- nabídka nadstandardních aktivit v MŠ

Pro děti od dvou do tří let:

- zajišťujeme výchovně-vzdělávací a pečující činnost, klidné prostředí pro individuální průběh aktivit
- vhodnou organizací vytváříme podmínky pro jejich potřebu volnosti, individuálního a osobnostního přístupu a potřeby seberealizace
- upřednostňujeme volné hry před záměrně řízenou
- zdůrazňujeme roli pedagoga, který představuje společníka ve hře, ale i vzor pro nápodobu, která je nejpřirozenější způsob učení (přechod od her manipulačních k napodobivým)
- případně navrhujeme plán pedagogické podpory

Metody práce, které využíváme:

Prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi:

Které je založené na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti – tyto učební aktivity probíhají formou hry, kterou se dítě zabývá na základě svého výběru a vlastní volby.

S využitím metod

- slovních vysvětlování, vyprávění, rozhovor, popis, beseda, návody, předčítání, které vhodně spojujeme s praktickou činností
- názorných pozorování, předvádění, pokus, exkurze, vycházka, které také spojujeme s metodami
- praktické činností napodobování, manipulování, experimentování, vytváření dovedností
- navození problémových situací dětem nejsou sdělovány tzv. hotové poznatky, ale jsou vedeny k tomu, aby samostatně nebo s nepatrnou pomocí odvodily nové poznatky vlastní myšlenkovou činností

Při výchovně vzdělávací činnosti s dětmi od dvou do tří let uplatňujeme zvláště metodu

- příkladu – staví na nápodobě
- hodnocení a povzbuzení – převažuje pozitivní hodnocení, příklad ostatních dětí
- cvičení – upevňování získaných poznatků a dovedností
- vysvětlující a poučující – jako doprovodné k praktickým činnostem

Vzdělávací obsah předškolního vzdělávání zahrnuje tyto oblasti:

- oblast biologická	<i>Dítě a jeho tělo</i>
- oblast psychologická	<i>Dítě a jeho psychika</i>
podoblast:	- Jazyk a řeč, - Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - Sebepojetí, city a vůle
- oblast interpersonální	<i>Dítě a ten druhý</i>
- oblast sociálně-kulturní	<i>Dítě a společnost</i>
- oblast environmentální	<i>Dítě a svět</i>

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah našeho ŠVP je rozpracován do čtyř tematických bloků:

- „Když podzim maluje“
- „Když zima čaruje“
- „Když jaro probouzí“
- „Když léto přichází“

Jednotlivé tematické bloky jsou celkově motivovány „ sluníčkem“.

Tematické bloky:

„Když podzim maluje“

Charakteristika tematického bloku a očekávané výstupy:

Úvodní tematický celek je spojen s problematikou adaptačního období nově přichozích dětí do mateřské školy nebo dětí přicházejících po delším časovém období, prázdninách, kdy se musí odloučit od své rodiny, svých nejbližších. Dětem vytváříme pohodové a podnětné prostředí, aby se mohly přizpůsobit nově vzniklé situaci a abychom jim celý adaptační proces usnadnili a zpříjemnili. Tematický blok se zaměřuje na poznání nového prostředí, nových kamarádů, učitelek i ostatních pracovníků školy, dále vede k získávání pocitu pohody a sounáležitosti ve společenství – rodina, třída, mateřská škola. Přispívá k vytváření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti, učení, k získávání vlastní identity, sebedůvěry a relativní samostatnosti. Přiměřeným a přitažlivým způsobem se zde vytváří základní pravidla vzájemných vztahů, chování a komunikace platných společně pro děti, zaměstnance školy i rodiče dětí s respektováním a uplatňováním v každodenním vzájemném styku – děti mezi sebou, děti a zaměstnanci školy, děti a rodiče, zaměstnanci školy a rodiče. Blok směřuje i k poznávání okolí mateřské školy, jako místa, kde žijeme, k poznávání života ve městě i na vesnici, dále seznamuje s přírodními zákonitostmi, vede k poznávání změn v přírodě související s odchodem léta a přicházejícím podzimem, k získávání kladného vztahu k přírodě. Vede také k osvojení nových poznatků a pojmů o lidském těle, z oblasti péče o zdraví – co prospívá, co škodí, děti si budou budovat či upevňovat správné hygienické návyky. Blok využije jejich přirozenou zvědavost, probouzí chuť dívat se kolem sebe a snahu ukázat vše, co dítě umí s uplatněním praktických zkušeností dětí, s rozvojem jejich fantazie a představitivosti v tvořivých činnostech, rozvíjí i jejich pohybové i jazykové dovednosti a sebe - obsluhu.

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka)
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)
- poznávání sama sebe, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, pro-sociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka:

Oblast biologická

lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skok, lezení)

nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)

jiné činnosti (základní gymnastika, míčové hry, vycházky do okolí)

zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační)

manipulační činnosti a jednoduché úkony (s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem)

činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí

příležitosti směřující k vytváření zdravých životních návyků

činnosti relaxační a odpočinkové pro zdravou atmosféru a pohodu prostředí

sebe-obslužné činnosti (osobní hygiena, stolování, oblékání)

grafické činnosti, poznávání a napodobování tvarů, obrazců

hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

konstruktivní činnosti

smyslové hry

=

Oblast psychologická

artikulační a rytmické hry, vokální činnosti

sluchové hry, hry se slovy

individuální konverzace (vyprávění zážitků)

vyřizování vzkazů a zpráv

poslech čtených, vyprávěných nebo divadelních pohádek, příběhů obohacujících citový život nebo s etickým obsahem a poučením

sledování filmových a divadelních pohádek

přednes, zpěv

prohlížení a „čtení“ knížek

hry k poznávání a rozlišování zvuků = přímé pozorování přírodních jevů a rozhovory

záměrné pozorování běžných předmětů, (určování a pojmenovávání jejich vlastností – materiál, tvar, chuť, vůně, dotek)

motivovaná manipulace s předměty (zkoumání jejich vlastností)

spontánní hra, volná hra
činnosti na rozvoj a cvičení postřehu a koncentrace
námětové hry a činnosti
hry podporující tvořivost a fantazii (výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční)
řešení praktických problémů, hledání možností, variant
hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické)
hry procvičující orientaci v prostoru =
činnosti zajišťující spokojenost a radost
činnosti přiměřené silám a schopnostem s možností úspěchu
činnosti umožňující samostatné vystupování a vyjadřování
příležitosti pro rozvoj vůle, vytrvalosti
estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, literární, hudební pohybové) podněcující tvořivost
a nápaditost, estetické vnímání a vyjadřování a třibení vkusu
hry na téma rodiny

Oblast interpersonální

kooperativní činnosti ve dvojicích a ve skupinkách
společné aktivity nejrůznějšího zaměření
výtvarné hry
aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi – kamarádství, přátelství
hry, přirozené i modelové situace, kdy se učí přijímat a respektovat druhého
činnosti zaměřené na porozumění jasným a smysluplným pravidlům vzájemného soužití a
spolupodílení se na jejich tvorbě
činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (členové, funkce,
vztahy mezi nimi, život v rodině)

Oblast sociálně-kulturní

každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
aktivity pro přirozenou adaptaci v prostředí MŠ
aktivity přibližující svět kultury a umění, poznávání jejich rozmanitostí – kulturní akce, tradice
a zvyky i mimo MŠ
aktivity přibližující pravidla vzájemného styku – (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce)
a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost)
pozorování blízkého prostředí a života v něm

Oblast environmentální

sledování událostí v obci a účast na jejich akcích
poučení o nebezpečných situacích a možných způsobech ochrany (manipulace s některými
předměty a přístroji, zvířaty)
hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích
praktické užívání hraček, předmětů, pomůcek a technických přístrojů
přirozené poznávání přírodního okolí (počasí, přírodní jevy a děje)
práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využití encyklopedií, médií
kongitivní činnosti (poslech, kladení otázek a odpovědí)
praktické činnosti při seznamování se s přírodními materiály, získávání zkušeností s jejich
vlastnostmi (manipulace s materiály)
využívání podnětů, situací i praktických ukázek při seznamování se s naší republikou
činnosti k péči o školní prostředí a školní zahradu

Naplňování kompetencí:

Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dokáže se prosadit ve skupině, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopný respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí
a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

„Když zima čaruje“

Charakteristika tematického bloku a očekávané výstupy:

Tematický blok seznamuje děti i ve spolupráci s rodinou s lidovými tradicemi spjatými s příchodem zimního období – příchodem Martina na bílém koni, příchodem sv. Mikuláše, Vánoc a v období masopustu. Povede děti k uvědomění si síly lidových tradic – jejich jedinečnosti a krásy, společného prožitku, radosti. Posiluje také sounáležitosti s lidovou slovesností – pohádkami s poznáváním morálních hodnot jejich hrdinů, humoru i vtipu. Rozvíjí i kladný vztah ke škole, v době zápisů do základních škol, kde se děti vžijí do role budoucího školáka. I nadále seznamuje s přírodními zákonitostmi, vede k získávání vztahu k přírodě a jejím rozmanitostem, přibližuje změny v přírodě a činnosti související s tímto ročním obdobím. Seznámí také s činnostmi, které provádíme během dne, s povoláním dospělých a s dopravní tematikou. Děti si budou rozvíjet svoji tvořivost ve všech oblastech, rozlišovat a vnímat všemi smysly, vyjadřovat své prožitky – slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací. Tematický blok je povede také ke koordinaci lokomoce a dalších poloh a pohybů těla, k ovládnutí koordinace ruky a oka.

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka)
- ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění)
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj kooperativních dovedností

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, pro-sociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytváření elementárního povědomí o širším kulturním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Vzdělávací nabídka:

Oblast biologická

lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skok, lezení)

nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)

jiné činnosti (základní gymnastika, sezónní činnosti, vycházky do okolí)

zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační)

činnosti seznamující s okolními věcmi a jejich praktickým používáním

činnosti směřující k vytváření zdravých životních návyků

činnosti relaxační a odpočinkové pro zdravou atmosféru a pohodu prostředí

pracovní činnosti (úklid, úprava prostředí)

grafické činnosti, poznávání a napodobování symbolů, čísel, písmen, značek

hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

konstruktivní činnosti

psychomotorické hry

Oblast psychologická

artikulační a rytmické hry, vokální činnosti

sluchové hry, hry se slovy

skupinová konverzace (podle skutečností, obrazového materiálu)

komentování zážitků a aktivit

poslech čtených, vyprávěných nebo divadelních pohádek, příběhů obohacujících citový život nebo s etickým obsahem a poučením

sledování filmových a divadelních pohádek

dramatizace, zpěv

prohlížení a „čtení“ knížek

hry k poznávání a rozlišování zvuků

záměrné pozorování běžných předmětů, (určování a pojmenovávání jejich vlastností – velikost, barva, zvuky)

operace s materiály (třídění, uspořádávání)

spontánní hra, volná hra

činnosti na rozvoj a cvičení vnímání a koncentrace

námětové hry a činnosti

hry podporující představivost a fantazii (výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční, dramatické)

hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (obrazné a pojmové)

praktické úkony procvičující orientaci v prostoru

činnosti k seznamování s matematickými pojmy - množství

činnosti zasvěcující do časových pojmů související s denním řádem

činnosti vyvolávající veselí a pohodu
činnosti přiměřené silám a schopnostem s možností úspěchu
činnosti vyžadující samostatné vystupování a vyjadřování
hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti
estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební pohybové) podněcující
tvořivost a nápaditost, estetické vnímání a vyjadřování a třibení vkusu
cvičení v projevování citů (kladných)
hry na téma přátelství
činnosti k poznávání různých lidských vlastností =

Oblast interpersonální

společné aktivity nejrůznějšího zaměření
verbální a neverbální komunikační aktivity s druhými dětmi, dospělým
hudební a hudebně pohybové hry
společenské hry
sdílení a naslouchání druhému
aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi – oběma pohlavími
hry, přirozené i modelové situace, kdy se učí přijímat a respektovat druhého
hry a činnosti vedoucí k ohleduplnosti k druhému (rozdělit se, půjčit, střídat se, pomoci)
činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – mateřská škola
(prostředí, vztahy mezi dětmi a dospělými) =

Oblast sociálně-kulturní

každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
přípravy a realizace společných zábav a slavností
hry a praktické činnosti ze světa lidí a jejich práce (druhy zaměstnání, řemesel a povolání, pracovní
činnosti, pracovní předměty, praktická manipulace a provádění pracovních úkonů s nimi)
aktivity přibližující svět kultury a umění, poznávání jejich rozmanitostí – kulturní akce, tradice
a zvyky i mimo MŠ =

Oblast environmentální

aktivity zaměřené k získávání praktické orientace vycházky do okolí, do ulic, návštěva ZŠ
sledování událostí v obci a účast na jejich akcích
poučení o nebezpečných situacích a možných způsobech ochrany (dopravní situace, nepříznivé
přírodní a povětrnostní jevy)
hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích
praktické užívání hraček, předmětů, pomůcek a technických přístrojů
přirozené poznávání přírodního okolí (počasí, přírodní jevy a děje, krajina a její ráz)
práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využití encyklopedií, médií
kongitivní činnosti (kladení otázek a odpovědí, vyprávění)
praktické činnosti při seznamování s umělými látkami a materiály, získávání zkušeností
s jejich vlastnostmi (manipulace se surovinami)
využívání podnětů, situací i praktických ukázek při seznamování se s naší republikou
činnosti k péči o okolní krajinu a blízké okolí

Naplňování kompetencí:

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce

porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- při řešení užívá myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopný respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí
  - a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

„Když jaro probouzí“

Charakteristika tematického bloku a očekávané výstupy:

Tematický blok rozvíjí v dětech kladný vztah, citlivé a vnímavé postoje k přírodnímu prostředí a k jeho obyvatelům v různých ekosystémech, k vnímání a chápání krásy přírody a vytváření schopnosti vážit si života ve všech jeho formách a k osvojení si jednoduchých dovedností potřebných k ochraně přírody, životního prostředí, ke vnímání změn v přírodě, k charakteristice ročního období. S využitím jarního motivu tematický blok seznamuje děti s dalšími tradicemi a zvyky naší kultury. Podporuje a rozvíjí pozitivní sociální vztahy k rodině – pevné citové pouto k jednotlivým členům – matka, otec, sourozenci, prarodiče a ostatní příbuzní. V oblasti pohybové je povede k napodobování jednoduchých pohybů, ovládnutí dechového svalstva, ke sladování pohybu s hudbou, k rozvoji jemné motoriky. Povede je i k zachycování skutečností ze svého okolí a k vyjádření svých představ pomocí různých výtvarných dovedností a technik a zvládnutí základních hudebních dovedností.

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka)
- zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka)
- ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj zájmu o další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- posilování pro-sociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině)
- vytváření pro-sociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka:

Oblast biologická

lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skok, lezení)

nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)

jiné činnosti (základní gymnastika, sezónní činnosti, vycházky do okolí)

zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační)

příležitosti směřující k ochraně zdraví a osobního bezpečí

činnosti relaxační a odpočinkové pro zdravou atmosféru a pohodu prostředí

příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů

grafické činnosti, poznávání a napodobování symbolů, čísel, písmen, piktogramů

hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

konstruktivní činnosti

smyslové hry

=

Oblast psychologická

artikulační a rytmické hry, vokální činnosti

společné rozhovory

samostatný slovní projev

poslech čtených, vyprávěných nebo divadelních pohádek, příběhů obohacujících citový život nebo s etickým obsahem a poučením

sledování filmových a divadelních pohádek

dramatizace, zpěv

činnosti a příležitosti seznamující se sdělovacími prostředky (knihy)

užívání gest

=

záměrné pozorování běžných předmětů, (určování a pojmenovávání jejich vlastností – velikost, barva, dotek)

operace s materiály (třídění, přiřazování)

volné hry a experimenty s předměty

spontánní hra, volná hra

činnosti na rozvoj a cvičení zrakové paměti a pozornosti

námětové hry a činnosti

hry podporující představivost a fantazii (výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční, dramatické)

činnosti zaměřené k chápání pojmů (vysvětlování, objasňování, práce s obr. materiálem)

hry procvičující orientaci v rovině

činnosti k seznamování s číselnými pojmy – číslice

činnosti zasvěcující do časových pojmů související s běžnými proměnami a vývojem =

činnosti zajišťující spokojenost a radost

úkoly s viditelným cílem a výsledkem s možností úspěchu

činnosti umožňující samostatné obhajování vlastních názorů

příležitosti pro rozvoj sebeovládání

estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební pohybové) podněcující tvořivost a nápaditost, estetické vnímání a vyjadřování a třibení vkusu

cvičení v sebekontrolě a sebeovládání – potlačování emocí (hněv, zlost, úzkost)

hry na téma rodiny

dramatické činnosti (předvádění a napodobování chování) mimické vyjadřování (nálady) =

Oblast interpersonální

společné aktivity nejružnějšího zaměření

sociální a interaktivní hry, hraní rolí

společná setkávání a povídání

aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi – úcta ke stáří

hry, přirozené i modelové situace, kdy se učí přijímat a respektovat druhého

hry a činnosti vedoucí k ohleduplnosti k druhému (ke schopnosti vyřešit spor) =

Oblast sociálně-kulturní

každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování

společné hry a aktivity – námětové hry, dramatizace – se spolupodílením se na průběhu i výsledcích

aktivity přibližující svět kultury a umění, poznávání jejich rozmanitostí – kulturní akce, tradice a zvyky i mimo MŠ

hry zaměřené k poznávání a rozlišování společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) =

Oblast environmentální

pozorování okolní přírody

sledování událostí v obci a účast na jejich akcích

poučení o nebezpečných situacích a možných způsobech ochrany (jedovaté rostliny, povodeň a jiné nebezpečné situace)

hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích

praktické užívání hraček, předmětů, pomůcek a technických přístrojů

přirozené poznávání přírodního okolí (počasí, rostliny, živočichové)

práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využití encyklopedií, médií

kognitivní činnosti (objevování, diskuze nad problémem)

praktické činnosti při seznamování s přírodními materiály, získávání zkušeností s jejich vlastnostmi (zkoumání, praktické pokusy)

pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník)

ekologicky motivované hrové činnosti

pracovní, pěstitelské i chovatelské činnosti

Naplňování kompetencí:

Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom

jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších

problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- při řešení užívá myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí
  - a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

„Když léto přichází“

Charakteristika tematického bloku a očekávané výstupy:

Tematický blok u dětí prohlubuje základy pro celoživotní učení a vstup do moderní společnosti, rozvíjí pocit sounáležitosti s živou i neživou přírodou, umění dívat se kolem sebe, obdivovat a vážit si přírody, poznávat rozmanitosti světa. Vede k uvědomění si, že svým chováním a jednáním mohou přispět k ochraně přírody. Vede děti k péči o ochranu svého okolí a prostředí, děti využívají získané zkušenosti, užívají své smysly k poznávání, rozvíjení dovedností, orientují se v encyklopediích. Vede také kupevňování základů pro zdravé sebevědomí a sebejistotu, pro schopnost být samo sebou, a zároveň se přizpůsobit životu v sociální komunitě – v kulturní a multikulturní společnosti a jednání v duchu základních lidských a etických hodnot. Rozvíjí rovněž tvořivost dětí ve všech oblastech, vede k rozvoji společenského a estetického vkusu dětí.

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situace
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- rozvoj společenského a estetického vkusu

- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka:

Oblast biologická

lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skok, lezení)

nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)

jiné činnosti (sezónní činnosti, míčové hry, vycházky do okolí)

zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační)

činnosti směřující k ochraně zdraví a osobního bezpečí

činnosti relaxační a odpočinkové pro zdravou atmosféru a pohodu prostředí

příležitosti a činnosti směřující k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí

grafické činnosti, poznávání a napodobování symbolů, čísel, písmen

hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

konstruktivní činnosti

psychomotorické hry

=

Oblast psychologická

artikulační a rytmické hry, vokální činnosti

řečové hry a slovní hádanky

společné diskuze (sdělování slyšeného druhým)

samostatný slovní projev

poslech čtených, vyprávěných nebo divadelních pohádek, příběhů obohacujících citový život nebo s etickým obsahem a poučením

sledování filmových a divadelních pohádek

recitace, zpěv

činnosti a příležitosti seznamující se sdělovacími prostředky (časopisy)

užívání gest

=

přímé pozorování kulturních a technických objektů, rozhovory

operace s materiály (porovnávání, odhad)

volné hry a experimenty s materiály

spontánní hra, volná hra

činnosti na rozvoj a cvičení sluchové paměti a pozornosti

námětové hry a činnosti

hry podporující představivost a fantazii (výtvarné, konstruktivní, kongitivní)

řešení myšlenkových problémů, hledání možností, variant

činnosti zaměřené k osvojování poznatků (odpovědi na otázky, práce s knihou)

praktické úkony procvičující orientaci v rovině

činnosti k seznamování s číselnými pojmy – číselná řada

činnosti přibližující časové a logické posloupnosti dějů, příběhů a událostí

=

činnosti vyvolávající veselí a pohodu

úkoly s viditelným cílem a výsledkem s možností úspěchu

činnosti vyžadující rozhodování a sebehodnocení

hry pro rozvoj sebeovládání

cvičení organizačních dovedností

estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební pohybové) podněcující tvořivost a nápaditost, estetické vnímání a vyjadřování a tříbení vkusu

hry na téma přátelství

záměrné pozorování čím se lidé liší a shodují

činnosti k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

=

Oblast interpersonální

společné aktivity nejrůznějšího zaměření

aktivity podporující sblížení dětí

hry, přirozené i modelové situace, kdy se učí přijímat a respektovat druhého

hry a situace, kde se učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

Oblast sociálně-kulturní

každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování

aktivity přibližující svět kultury a umění, poznávání jejich rozmanitostí – kulturní akce, tradice a zvyky i mimo MŠ

hry zaměřené k poznávání a rozlišování společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role)

Oblast environmentální

pozorování technických objektů, výlety

sledování událostí v obci a účast na jejich akcích

poučení o nebezpečných situacích a možných způsobech ochrany (objekty a jevy, chemické látky, požár)

hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích

praktické užívání hraček, předmětů, pomůcek a technických přístrojů

přirozené poznávání přírodního okolí (počasí, přírodní jevy, živá, neživá příroda)

práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využití encyklopedií, médií

kognitivní činnosti (objevování, diskuze nad problémem)

praktické činnosti při seznamování s přírodními i umělými materiály a látkami, získávání zkušeností s jejich vlastnostmi (zkoumání, praktické pokusy)

pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník)

ekologicky motivované hravé činnosti, činnosti k péči o životní prostředí

Naplňování kompetencí:

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom

jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce

porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si

zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

- učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu,

zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

- při řešení užívá myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

Činnostní a občanské kompetence

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

7. EVALUACE A HODNOCENÍ ŠKOLY

Evaluačními činnostmi získáváme informace potřebné pro zlepšení fungování celého školního vzdělávacího programu.

Přehled evaluačních činností probíhajících na úrovni školy:

- **Evaluce ŠVP jako celku:** hodnotící výroční zpráva – 1x ročně – zpracovává vedoucí učitelka na základě získaných podnětů od pedagogických i ostatních pracovníků školy a rodičů
- **Evaluce podmínek:** 1x ročně - zpracovává vedoucí učitelka – podklady pracovníků školy a rodičů pro doplnění ŠVP
- **Evaluce vzdělávacího obsahu a plánované aktivity:** jeho průběhu a výsledků – 1x ročně – zpracovává vedoucí učitelka na základě písemných podkladů ostatních pedagogických pracovníků
- **Hodnocení pedagogů:** podle potřeby během celého školního roku – zástupkyně ředitelky školy a vedoucí učitelka zpracovává záznamy z hospitací

Přehled evaluačních činností probíhajících na úrovni tříd:

- **Evaluce TVP s tematickými bloky** – průběžně – všichni pedagogové provádějí písemné záznamy po ukončení tematického bloku: nakolik měl dopad na děti, jak se odrážel v týdenních plánech, denních činnostech, reakce na aktuální situace a události, soulad s RVP PV
- **Evaluce Vzdělávací nabídky** – průběžně – všichni pedagogové provádějí písemný záznam průběhu a výsledků se stanovením dalšího postupu, konzultace s druhou učitelkou ve třídě nebo vedoucí učitelkou
- **Hodnocení vzdělávacích výsledků u jednotlivých dětí** – průběžně, nejméně dvakrát ročně – všichni pedagogové vypracovávají nebo doplňují přehled o rozvoji jednotlivých dětí, postup v jejich vzdělávání, shromažďují záznamy dětských prací, projevů

Obsah:

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Místa poskytování vzdělávání

Charakteristika mateřské školy

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Věcné vybavení

Životospráva

Psychosociální podmínky

Organizace

Řízení mateřské školy

Personální a pedagogické zajištění

Spoluúčast rodičů

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Organizace dne

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Hlavní cíl programu

Rámcové cíle a kompetence

Formy práce

Metody práce

Vzdělávací oblasti

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Tematické bloky

Charakteristika tematického bloku „*Když podzim maluje*“ a očekávané výstupy

Dílčí vzdělávací cíle

Vzdělávací obsah

Naplňování kompetencí

Charakteristika tematického bloku „*Když zima čaruje*“ a očekávané výstupy

Dílčí vzdělávací cíle

Vzdělávací obsah

Naplňování kompetencí

Charakteristika tematického bloku „*Když jaro probouzí*“ a očekávané výstupy

Dílčí vzdělávací cíle

Vzdělávací obsah

Naplňování kompetencí

Charakteristika tematického bloku „*Když léto přichází*“ a očekávané výstupy

Dílčí vzdělávací cíle

Vzdělávací obsah

Naplňování kompetencí

7. EVALUACE A HODNOCENÍ ŠKOLY

Přehled evaluačních činností probíhajících na úrovni školy

Přehled evaluačních činností probíhajících na úrovni tříd